

Útvar Hodnoty za peniaze na Úrade TSK

*Mgr. Horváthová Monika,
6.7.2022*

INFORMATÍVNA SPRÁVA O ČINNOSTI ÚTVARU HODNOTY ZA PENIAZE NA ÚRADE TSK

1. HLAVNÁ ÚLOHA ÚTVARU HODNOTY ZA PENIAZE NA TSK

Čo znamená princíp „hodnota za peniaze“ (Value for Money)

Znamená výber takej ponuky, ktorá predstavuje optimálnu kombináciu nákladov a prínosov, tak, aby boli, čo najefektívnejšie splnené potreby koncových užívateľov v našom prípade občanov Trenčianskeho kraja. Inak povedané, aby bola pri investícii zvolená najlepšia možnosť z alternatív za čo najlepšiu cenu. Tento princíp sa využíva na zhodnotenie projektu – t.j. ako sa dá urobiť lepšie a lacnejšie ešte predtým, ako sa rozhodne o jeho spustení.

V mene hodnoty za peniaze je potrebné na kvalitu investície myslieť ešte predtým, ako sa dostane samotný projekt na schválenie do zastupiteľstva, alebo príslušné ministerstvo pri schvaľovaní NFP. Na vyriešenie tejto otázky je potrebné posilniť prvé dve fázy riadenia investičných projektov – fázu plánovania a fázu prípravy. Aj to bol dôvod pre vznik útvaru Hodnoty za peniaze na TSK.

Útvar Hodnoty za peniaze TSK (UHP TSK) - organizačná štruktúra a jeho hlavná úloha

UHP TSK je vytvorený v rámci projektu Lepší Trenčiansky kraj z Operačného programu EVS (zlepšené procesy, systémy a politiky). Platnosť projektu 02/2023. Organizačne je začlenený v rámci existujúcej organizačnej štruktúry úradu do pôsobnosti Kancelárie predsedu TSK. Predpokladaná personálna kapacita útvaru: 2 manažéri hodnoty za peniaze, 3 analytici.

Všeobecná úloha UHP je zvyšovať hodnotu služby, ktorú za svoje peniaze verejnosť dostáva. V podmienkach TSK to znamená zefektívniť plánovanie a prípravu všetkých investícií TSK a Organizácií v zriaďovateľskej právomoci TSK (ďalej OvZP TSK) a tým prispieť k zlepšeniu efektívneho a hospodárneho nakladania s verejnými financiami. Prácou UHP je ekonomická analýza investičných projektov, cieľom ich posúdenie, zachytenie

dobrych projektov hned' na začiatku, na úrovni stratégie TSK a zaradenie do rozpočtu len takých, ktoré sú pripravené a najviac návratné.

2. STRATEGICKÉ CIELE UHP TSK

- ✓ **Vybudovať kvalifikovaný tím UHP TSK**, ktorý zastreší analytickú činnosť spojenú so zberom, vyhodnotením a spravovaním dát, metodickú činnosť a prípravu hodnotiacich stanovísk pre investičné zámery TSK a OvZP – Investičná autorita.
- ✓ **Zadefinovať jasné priority a zjednodušiť investičný proces**, vyberať najlepšie investičné zámery, nastaviť pravidlá s cieľom optimalizovať náklady a dosiahnuť najlepšie prínosy. Zostaviť a pravidelne aktualizovať zásobník investičných zámerov na 1-3 ročné obdobie, prioritizovaný UHP TSK, schvaľovaný každoročne zastupiteľstvom
- ✓ **Zabezpečiť lepšiu prípravu najvýznamnejších investičných zámerov** – vyhodnotiť a spriorizovať všetky projekty nad 100 tis. EUR, pričom k investíciám nad 3 mil. EUR UHP TSK na základe objektívnych kritérií - analyticky podložených dát pripraviť hodnotiace stanovisko s odporúčaniami na schválenie zastupiteľstvu. Konkrétny návod ako postupovať a pripraviť investičný návrh Predkladateľom obsahuje interná smernica č.1/2022 o postupe a príprave investícií podliehajúcich hodnoteniu UHP TSK. Dobre pripravené projekty = ľahšia a rýchlejšia dostupnosť pri získavaní najmä externých zdrojov ich financovania – náš proaktívny prístup
- ✓ **Systematicky zabezpečiť najlepšiu možnú efektívnosť investičných projektov** – na základe kvalitnej prípravy projektov, do rozpočtu zaradiť len projekty, ktoré sú ekonomicky/spoločensky návratné a skutočne pripravené. Inak povedané, cieľom je zrýchliť realizáciu projektov a to už od začiatku ich prípravy. Po vyskladaní rozpočtu, bude projekt pripravený na jeho realizáciu. Ak TSK prijme dobré strategické rozhodnutie hned' na začiatku, správne si určí priority, vypracuje kvalitný investičný plán, výsledkom bude kvalitná a udržateľná verejná investícia.

3. HLAVNÚ ÚLOHU A CIELE BUDE UHP TSK NAPŔŤAŤ NASLEDOVNE:

- ✓ **Zásobník investičných zámerov** – obsahuje všetky investičné zámery TSK a OvZP v objeme nad 100 tis. EUR pre obdobie 10 rokov, najmenej však pre nasledujúce rozpočtové obdobie t.j. 2023 -2025 bez ohľadu na výšku a možnosti financovania. Hlavným kritériom pre zaradenie investičného zámeru do zásobníka je preukázateľný dopyt a jeho efektívna udržateľnosť. Zásobník sa aktualizuje raz ročne. Zostavený je Predkladateľmi v spolupráci s Koordinačným tímom TSK. Všetky projekty v zásobníku sú naviazané na strategické ciele TSK a PHRSR.
- ✓ **Priorizácia zásobníka investičných zámerov** – nástrojom na určenie priorít sú „priorizačné dotazníky“, ktoré sú vyplnené Predkladateľmi investičných zámerov. Dotazníky sú zostavené podľa kritérií, ktoré podporia čo najefektívnejšie využitie a udržateľnosť projektu. Hodnotenie dotazníkov je vykonané formou bodovania, min. počet bodov 50 zo 100 a podľa počtu získaných bodov zoradené v zásobníku podľa

poradia priorit. Projekty s najvyššou prioritou získavajú najvyšší počet bodov. Spriorizovaný zásobník je predložený na schválenie zastupiteľstvu, je aktualizovaný a schvaľovaný pravidelne na ročnej báze.

- ✓ **Hodnotiace stanovisko UHP TSK pre investičné zámery** – objemové kategórie investičných zámerov sú tri:

- 1) od 100 tis. EUR – 3 mil. EUR
- 2) od 3 mil. EUR – 10 mil. EUR
- 3) nad 10 mil. EUR.

Investičné zámery v prvej kategórii už nebudú podliehať ďalšiemu hodnoteniu UHP TSK (postačujúci je spriorizovaný zásobník), pre investície v druhej kategórii UHP TSK pripraví hodnotiace stanovisko na základe predloženého Investičného návrhu s detailnejšou analýzou dopytu, variant riešení, a zjednodušenou CB analýzou (podľa postupu a príloh uvedených v internej smernici č. 1/2022). Pre investície v tretej kategórii UHP TSK pripraví stanovisko na základe predloženej štúdie realizovateľnosti, pripravenej externým dodávateľom. Stanovisko UHP TSK sa bude zameriavať na ekonomickú analýzu projektu (finančné a spoločenské zhodnotenie) v závislosti od rozsahu a typu investície využije nástroj CBA, výsledkom ktorej bude definovanie prínosov a nákladov projektu s pomerovými ukazovateľmi BCR (benefit/cost ratio), IRR (internal rate of return), ENPV (economic net present value). Tento spôsob hodnotenia je využiteľný najmä pre oblasť dopravy, obrany a IT, kde sú vypracované kvalitné metodiky na štátnej úrovni. Pre oblasti školstva, kultúry a zdravotníctva sa na metodikách pre hodnotenie investičných projektov zatiaľ pracuje. Preto hodnotenie projektov najmä z oblasti školstva bude zamerané hlavne na kvalitné zhodnotenie dopytu po investícii a benchmarking rozpočtových nákladov investície.

4. UHP TSK – AKTUÁLNY STAV ČINNOSTÍ

1. Implementačná fáza do 02/2023:

- ✓ vytvoriť útvar Hodnoty za peniaze organizačne začlenený v rámci existujúcej organizačnej štruktúry úradu do pôsobnosti Kancelárie predsedu TSK, ktorý zastreší :
 - A) analytickú činnosť spojenú so zberom, vyhodnotením a spravovaním kvalitných dát (tvorba zdrojových - dátových základní) – **T: 1.9.2022 prebieha výberové konanie pre pozíciu Analytika**
 - B) metodickú činnosť, prípravu prioritizačných a hodnotiacich stanovísk pre investičné zámery TSK a OvZP (Investičná autorita) - 2 manažéri Hodnoty za peniaze – investičné authority (Horváthová: Školstvo a Kultúra, Glatz: Zdravotníctvo a Soc. Pomoc, Doprava v riešení) - **zrealizované**
- ✓ vypracovať internú smernicu o postupe a príprave investícií podliehajúcich posúdeniu útvarom „Hodnota za peniaze“ na Úrade Trenčianskeho samosprávneho kraja, na základe ktorej bude princíp hodnoty za peniaze implementovaný do činnosti úradu TSK (pilotný projekt - TSK prvý na SK s definovaným postupom a procesom ako pripraviť a hodnotiť investičné projekty v podmienkach samosprávy, ostatné VÚC zatiaľ disponujú vytvorenými analytickými tímami (5-10 ľudí) ale hodnotu za peniaze

implementujú len ako zber dát a jeho štatistické vyhodnocovanie, hodnoteniu investícií sa zatiaľ nevenujú, metodiku postupu tak ako TSK zatiaľ pripravenú nemajú) – **zrealizované v platnosti od 01.4.2022**

- ✓ Vytvoriť Koordinačný tím - tím zložený zo zástupcov strategicky dôležitých odborných útvarov TSK a OvZP, ktorí sa podieľajú na plánovaní a príprave investičných zámerov na obdobie 3-10 rokov. Zriadenie tohto tímu vyplýva z potreby koordinácie jednotlivých úloh a činností prípravy investičných zámerov, ktoré budú zaradené do zásobníka investičných zámerov – **zrealizované, v platnosti od 6.5.2022**
- ✓ Zaškoliť a metodicky usmerniť všetkých pracovníkov, ktorí sú zapojení do procesu plánovania a prípravy investícií na TSK (príslušné útvary TSK – školstvo, doprava, zdravotníctvo a sociálna pomoc a všetky OvZP TSK), s cieľom zavedenia princípu hodnoty za peniaze v jednotlivých organizáciách - prezentácia a školenie pre prvú skupinu pracovníkov na tému UHP TSK, jeho úloha, ciele a činnosti, postup plánovania a prípravy investičných zámerov. Hlavnou témou okrem samotnej prezentácie UHP TSK a jeho činnosti bolo oboznámenie sa s postupom vytvorenia zásobníka investičných zámerov a jeho prioritizáciou – **T: 11.5.2022 zrealizované, (riaditelia všetkých OvZP z oblasti školstva), ďalšie školenia sa pripravujú v mesiacoch 06-08/2022**
- ✓ Zostavenie zásobníka všetkých investičných zámerov TSK a OvZP –**Termín: 30.6.2022**
- ✓ Vyplnenie prioritizačných dotazníkov Predkladateľmi – **T: 31.5.2022 zrealizované**
- ✓ Priorizácia zásobníka UHP TSK **T: 31.7.2022**
- ✓ Príprava hodnotiaceho stanoviska pre najvýznamnejšie investičné zámery „Flagships“ TSK: A) EDU TECH Kampus - v rámci ktorého sa pripravuje zriadenie a prevádzka Inovačno-kreatívneho technologického centra pre materiálový výskum a dizajn na Fakulte priemyselných technológií v Púchove Trenčianskej univerzity Alexandra Dubčeka v Trenčíne (ďalej len „IKTC FPT TnUAD“) a profilácia SŠ na strednú školu moderného typu, B) výstavba internistického pavilónu NsP Prievidza so sídlom v Bojniciach – **T: operatívne po predložení podkladov (štúdie uskutočiteľnosti), oba projekty nad 10 mil. EUR.**
- ✓ Odborná stáž na UHP MF SR – „Learning by doing“ iniciovanie stáže pod vedením riaditeľa UHP MF SR p. Kišša, výborná príležitosť získať najlepšie know how ako hodnotiť investičné projekty podľa princípu hodnoty za peniaze a nastaviť proces prípravy projektov od kvalitne pripraveného investičného zámeru Predkladateľom, cez vybudovanie kvalitných dátových zdrojov pre benchmarking a analýzu dopytu po objektívne hodnotenie investičného zámeru. **T: od 04/2022, aktuálne prebieha**
- ✓ Workshopy a tutoriály k príprave a hodnoteniu investičných zámerov – CB analýza ako najpoužívanejší nástroj pre zistenie prínosov a nákladov investície - **priebežne**
- ✓ Ministerstvo školstva, vedy, výskumu a športu SR – konzultácie s analytickým tímom v oblasti metodiky pre zostavenie zásobníka a prioritizáciu investičných zámerov v oblasti školstva – **priebežne**
- ✓ SK8 stretnutia pre UHP – organizované stretnutia so všetkými VÚC, iniciátor a leader stretnutí - UHP TSK, pilotný projekt v rámci implementácie hodnoty za peniaze, prvý v SR s vlastnou metodikou – smernicou o postupe a príprave investícií podliehajúcich posúdeniu útvarom „Hodnota za peniaze“ a pripraveným zásobníkom investičných zámerov – **T: zrealizované v 28.10.2021, 14.12.2021, operatívne 08/2022**

2. Realizačná fáza od 03/2023:

- ✓ plne nastavený a implementovaný proces prípravy a hodnotenia investičných zámerov na úrade TSK a OvZP
- ✓ plne funkčný odborný tím UHP TSK s personálnym a softwarovým vybavením - analytická činnosť (tvorba a správa databáz, benchmarking), hodnotenie a príprava stanovísk k investičným zámerom
- ✓ pravidelná aktualizácia metodiky procesu prípravy a hodnotenia investičných zámerov na základe zmien vyvolaných v legislatíve alebo interných strategických a procesných zmien za účelom ďalšieho vylepšenia plánovania a prípravy projektov
- ✓ konzultácie, praktické a metodické usmerňovanie pracovníkov zúčastnených v procese plánovania a prípravy investičných zámerov
- ✓ monitoring efektívnosti zrealizovaných projektov
- ✓ SK8 – vedenie pracovnej skupiny hodnoty za peniaze – spolupráca a nastavenie spoločného postupu začlenenia princípu hodnoty za peniaze do projektového riadenia na samosprávach